

§ 59 Psalmboken

DANIEL TISELL:

När jag reste från första sessionen läste jag en intervju i Kyrkans tidning. Det var en intervju med två kyrkomötesledamöter, den ena var en ganska rutinerad sådan som tyckte att Svenska kyrkan skulle ägna sig mer åt innehållsfrågor än organisationsfrågor. Nu tycker jag själv att organisationsfrågor är viktiga eftersom jag sitter i Organisationsutskottet, men jag måste ändå säga att den insikten som den här rutinerade kyrkomötesledamöten hade ska man beakta. Vi måste ägna oss mer åt våra innehållsliga frågor i Svenska kyrkan. En sådan är vår psalmsång. I sången uttrycker vi vår tro, vårt sätt att vara kristna, att tänka och leva som kristna. Det gör vi på många olika sätt, inte bara i gudstjänst utan i andakter, på sammanträden, när vi träffas, och därför är det så oerhört viktigt.

Jag tycker att psalmboken vi har i dag är jättebra, och den har gett mycket inspiration på många sätt, men det finns behov av en ny psalmbok. En vanlig reaktion man möter är att det inte var så länge sedan vi antog den, den kallas fortfarande för den nya psalmboken, men det är faktiskt 24 år sedan. Jag har skrivit motionen utifrån att det kommer att ta många år innan man kan anta en ny psalmbok. Det är därför min att-sats i motionen var så hållen att Kyrkostyrelsen får hela den här mandatperioden på sig att inleda ett arbete för att kunna planera, finansiera och så vidare. Rent matematiskt skulle det kanske innebära att i slutet på den här mandatperioden, för det brukar ta lite tid när det ska utredas, så kan ett sådant här arbete sätta igång och så får man lägga på låt säga 15 år, för den tid tar det att arbeta fram en ny psalmbok. Det ska vara ekumeniskt, man ska ha prövat det på olika sätt. Kanske 20 år. I så fall har den nuvarande psalmboken använts i 44 år. Det kanske någon tycker att lite kort tid. Den Wallinska psalmboken användes i 49 år. Med tanke på den språkutveckling och den förändring vi har i vårt samhälle, tycker jag att det är en bra tid som vi har fått använda den här psalmboken.

Man kan ju dra en parallell till kyrkohandboken. Redan elva år efter att man antagit kyrkohandboken tillsattes en kommitté som varsamt skulle revidera den. Ett förslag lades fram som sågades, så kom nya riktlinjer, och nu har vi ytterligare en gång utökat tiden och riktlinjerna att mer genomgripande arbeta med kyrkohandboken. Det tar alltså tid. Däremot tycker jag att det blir en onödig koppling att säga, att först måste man jobba klart med kyrkohandboken sedan kan vi ta oss an psalmboken. Jag förstår inte det resonemanget, för det är två olika saker. Jag tror att det är helt andra människor som ska jobba med det än de som jobbar med kyrkohandboken. Det finns gott om duktiga människor som skulle kunna göra detta. Det här är ingenting som behöver kosta en massa pengar de första åren, för det är ett långsamt arbete som måste få ta tid. Det är så jag ser på det. Det vore synd om vi väntar för länge så att det i stället blir stressigt när man ska jobba fram någonting, eftersom det kommer att ta mycket tid.

Det handlar både om att bearbeta de psalmer vi redan har och vill behålla och de vi inte bör behålla, för att de kanske uttrycker ett gammalt språk eller ett sätt som vi inte använder längre i vår psalmsång. Jag tror faktiskt att det är många psalmer som vi aldrig använder. Det handlar också om att uppmuntra nya psalmer att skrivas och jag tycker att det är spännande med det nya Psalmcentrum som har bildats i Stockholm, som också kan ge inspiration och stödja det arbetet. Det kan man göra genom att ge Kyrkostyrelsen en injektion att det här arbetet är viktigt och det vill vi ska hända någonting med. När, det får Kyrkomötet senare ta ställning till, men någonting måste ske för vår psalmsång är så viktig i kyrkan. Nu kan man undra vad utskottet menar när de skriver: "Den enhetlighet som tidigare

fanns är borta och återkommer sannolikt inte. I stället handlar det om mångfald i former och uttryck. Utskottet bejakar detta och menar att Svenska kyrkans sätt att se på sin psalmsång och sin psalmbok därmed måste vara ett annat än tidigare.” Vad innebär detta? Ska vi inte ha en psalmbok längre?

Det tycker jag att vi ska ha och därför yrkar jag att Kyrkostyrelsen får i uppdrag att analysera behovet av att ersätta den nuvarande psalmboken samt hur denna i så fall ska publiceras. Jag tror att den nya Kyrkostyrelsen har en viss simultankapacitet.

ANN-SOFIE PERSSON:

Det känns fint att ha tilltro till Kyrkostyrelsen. När man pratar psalmbok kan vi ju fundera på vilken psalmbok vi pratar om. Är det psalmboken som Kyrkomötet har antagit eller är det psalmboken med det väldigt bra tillägget som Verbum har lagt till? Tillägget är någonting som jag använder väldigt mycket i mitt arbete som kyrkomusiker, ett klart plus. Men räknar vi dem som lika mycket psalmer som de andra? Det finns nya bröllopstexter till melodierna på *I denna ljuva sommartid* och *Den blomstertiden nu kommer*. Ibland nekas dem att användas, för texterna är inte godkända av Kyrkomötet. Är de lika mycket psalmer? Är det alltså så mycket frihet som utskottet hävdar? Självklart måste psalmboken, oavsett vilket sätt den publiceras på, uppdateras med den nya kyrkohandboken, den liturgiska sången är trots allt väldigt viktig. Det ena utesluter ju inte det andra. Att Kyrkostyrelsen får i uppdrag att analysera behovet av att ersätta den nuvarande psalmboken så att vi kan få en ny psalmbok och en ny kyrkohandbok i ungefär samma tid, utesluter ju inte att man harmoniserar den delen av den liturgiska sången till den nya kyrkohandboken.

Jag yrkar därför, när förslaget till kyrkohandboken föreligger, att Kyrkostyrelsen ser över hur denna harmoniserar med den liturgiska sången. I övrigt bifall till Daniel Tisells yrkande.

OLA ISACSSON:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Jag talar för utskottet. Jag tror att Daniel analyserar situationen ganska väl när han ställer frågan om vad utskottet menar. Vi kan inte se vad som ligger i framtiden, vi kan inte se om det är en psalmbok som ligger i framtiden eller om psalmsången kommer att se ut på ett annat sätt.

Diskussionen i utskottet böljade fram och tillbaka. Vi diskuterade böcker, det ekumeniska tillägget eller om det är den andra delen av psalmboken som borde nyöversättas. Det som man kan sammanfatta diskussionen i är att det produceras oerhört mycket psalmer i vår tid, och de publiceras på ett väldigt mångfaldigt sätt. I det här läget när vi ännu inte vet hur en kyrkohandbok kommer att se ut, vilka principiella linjer som man väljer för kyrkohandboksarbetet, är det oklokt att binda upp sig vid en revision av psalmboken. Vi vet inte hur framtiden ser ut när det gäller kyrkans böcker. Därför rekommenderar utskottet att man tar ett steg i sänder och börjar med handboken för att sedan se vad som händer senare.

Sammantaget föreslår utskottet att motionerna avslås och jag yrkar i enlighet med utskottets förslag.

DANIEL TISELL (REPLIK):

Det står i er skrivelse att ni tycker att Kyrkostyrelsen ska bearbeta det här behovet. Då tycker jag att det är ganska rimligt att vi låter Kyrkomötet fatta ett sådant beslut och ge Kyrkostyrelsen det uppdraget. Det står ju i er text att man bör analysera behovet av en ny psalmbok och det tycker jag också är viktigt. På

vilket sätt ska vi ha psalmboken i framtiden? Så som kyrkoordningen uttrycker det är våra gudstjänstböcker ett uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, och då är det viktigt att Kyrkomötet antar de här psalmerna. Vilken form de sedan publiceras i kan man diskutera, det kan väl även en psalmbokskommitté göra. En psalmbokskommitté ska inte bara arbeta med att sjunga psalmerna och skriva, utan även jobba med frågorna principiellt, vilket jag har skrivit i min motion, för det ska man kanske inte diskutera på Kyrkostyrelsen eller i någon annan nämnd, just de bitarna. Det gäller att koppla till sig duktiga människor, jag har massor av förslag: Ylva Eggehorn, Per Harling och andra människor som får fundera vidare på detta.

Jag tycker att man kan bifoga våra att-satser som ger lite mer liv åt frågan än vad utskottet föreslår.

OLA ISACSSON (REPLIK):

Utskottet förutsätter att Kyrkostyrelsen följer arbetet med psalmer och är uppmärksam på vad som sker i Svenska kyrkan. Man kan säga att redan i nuläget har vi ett väldigt intensivt arbete bedrivet med psalmboksarbetet också på den nationella nivån.